

Dũng khí

Viết riêng cho Ban Biên tập Thánh Nhạc Ngày Nay

PHÚC CHIÊU

Chúng ta lại nghe học giả Thu Giang Nguyễn Duy Cần kể chuyện tiếp

Năm hôm sau, Trương Lương dậy sớm, y ước đến chỗ gốc cây thì đã thấy ông cụ già ngồi ở đấy rồi.

Ông cụ thấy Trương Lương thì mắng:

- Đã hẹn với người già mà sao lại đến chậm? Thôi, ta hẹn cho năm ngày nữa, phải đi cho sớm.

Năm hôm sau, ông cụ đến sớm hơn, lại mắng, rồi hẹn năm ngày nữa.

Lần hẹn thứ ba này rút kinh nghiệm hai lần trước, Trương Lương không đi ngủ, đi ngay từ chập tối, đến gốc cây quyết phen này phải ngồi đấy suốt đêm để chờ. Không bao lâu, thấy ông cụ phờ phợt từ đằng xa đi lại. Trương Lương sụp lạy để đón. Ông cụ trao cho ba quyển sách, bảo về đọc, sau này có thể dùng nó mà an bang tế thế.

Trương Lương về sau quả trở nên một bậc thầy của đế vương, gây dựng cơ nghiệp nhà Hán.

Người sau có kể cho là việc Tử Phòng (Trương Lương) được sách của ông lão trên cầu là một việc thần kỳ quái đản. Nhưng đâu biết rằng nước Tần vì không có bậc ẩn nhân quân tử bày ra những chuyện như thế để dò xét sự tế nhị trong tâm hồn của con người! Đâu biết rằng đó là thâm ý của các bậc thánh hiền họ muốn dạy bảo nhau. Bởi người ta không xét cho kỹ, nên mới cho là quái đản thần kỳ, thật, ấy là không hiểu được chỗ dụng ý sâu xa của những bậc ẩn sĩ đời xưa vậy.

Đương lúc Hàn suy vong, Tần hưng thịnh, Tần lại dùng cực hình, đao, cưa, chấu, vạc để hao túng kẻ sĩ trong thiên hạ, thậm chí những kẻ nhân cư vô sự cũng bị tru diệt không kể hết cho được.

Đâu trong thiên hạ, người người đều oán hận nhưng vì nhà cầm quyền quá gắt gao dòm ngó nên không chỗ để thi hành. Tuy vậy, lòng phẫn uất ấy cũng không thể dè, Tử Phòng, cũng như muôn người khác, làm sao dè nổi cái lòng phẫn uất của mình. Bởi vậy, mới có sự dùng đến cái dũa của thất phu, thuê tráng sĩ để rình mò hành thích Thủy Hoàng. Thật, bấy giờ cái chết của Tử Phòng chỉ cách một lần tóc, nghĩ cũng thật là nguy hiểm.

Đứa con quý không thể để cho nó chết về tay kẻ cướp. Tại sao vậy? Vì cái thân của nó rất quý, đâu có thể để cho nó chết vì kẻ cướp. Tử Phòng tài năng cái thế, tại sao không chịu mưu sự như Y Doãn hay Thái Công, lại đi hành sự như Kinh Kha, Nhiếp Chánh. May mà khỏi chết cũng là một sự may mắn bất ngờ. Nên ông lão trên cầu mới than: “Thật đáng tiếc!”

Ông sờ dĩ ra dáng kiêu ngạo, là vì ông biết tài năng của Tử Phòng có dư, nhưng còn sợ độ lượng của Tử Phòng chưa đủ, nên mới dày dọ cho tiêu mất cái kiêu khí của thiếu niên,ặng cho biết “nhìn việc nhỏ để thành việc lớn”. Nếu không vậy, sao xưa nay chưa biết nhau, chỉ mới gặp nhau nơi thảo dã, lại sai khiến như kẻ tôi đòi? Nhưng mà Tử Phòng làm rất tự nhiên, không lấy gì làm lạ cả. Nên ông mới nói: “Trẻ này dạy được.”

Như Sở Trang Vương phạt Trịnh, Trịnh Bá trần mình dấy dè ra nghinh tiếp. Trang Vương nói:

- Vua còn dám hạ mình, thế nào lòng dân lại bất phục được?

Thế là Sở Trang Vương không đánh Trịnh mà rút quân về.

Câu Tiễn bị dầy ở Cối Kê, làm đũa ở cho vua Ngô ba năm không nản... cho nên về sau diệt được Ngô, trả được cái thù ngày trước.

Đó, phạm có chí báo thù tất phải biết hạ mình được, ấy là cái dũa của kẻ thất phu vậy.

Đọc xong đoạn kết của câu chuyện ta thấy tâm lý hai nhân vật:

- Vị cao nhân hẹn Trương Lương đến gốc cây, nhưng lần nào ông cũng cố ý đến rất sớm để Trương Lương phải trễ hẹn. Nhưng dù vậy, vị cao nhân lại không giận mà hẹn tiếp và cuối cùng đã tặng Trương Lương vật quý đúng như lời đã hứa. Đó là cái tâm lý cho dù đã ưng nhận đệ tử, nhưng vẫn còn muốn dạy thêm cho đệ tử sự khôn ngoan, phép xử thế, lòng khiêm tốn, tính cần mẫn và nhất là tính biết dừng cảm chịu đựng.

- Trương Lương y ước, nhưng bị vị cao nhân làm cho trễ hẹn; dù vậy Trương Lương vẫn không hề thâm trách cứ vị cao nhân, nhưng khiêm tốn, dũng cảm chịu đựng sự thử thách bằng phán đoán và suy xét khôn ngoan với thái độ muốn đạt được vật quý dù phải đánh đổi bằng sự khó nhọc, cho nên liệu cách xử sự thông minh nhất là đến vào đầu hôm, cần mẫn trước lời hứa với tất cả tấm lòng thật sự ao ước vật quý khiến vị cao nhân cảm động. Nói tóm đó là cái dũng khí của Trương Lương. Trước cái dũng khí ấy, vị thầy nào mà không cảm động và ưng nhận đệ tử.

Chúng ta ngày nay có được cái dũng khí ấy của Trương Lương hay không? Dũng khí không phải là cái mạnh dạn không chịu thua ai; dũng khí là sức chịu đựng lớn lao trước mọi thử thách để đạt được mục đích cao trọng.

BBT học được những bài học như bài học Trương Lương để chịu đựng được bao thử thách không phải trước chỉ một ông thầy, mà trước rất nhiều ông thầy, những ông thầy ấy có thể là dư luận, sự lạnh nhạt của mọi người, sự chỉ trích, châm biếm của nhiều phía... để ao ước đạt mục đích, mục đích giới thiệu và quảng bá lời hát Thánh ca Phụng vụ.

Trương Lương chịu thử thách chỉ một lần rồi đạt được điều mong muốn, anh em chúng ta chịu thử thách nhiều lần và triền miên... lại còn có thể chúng ta sẽ “qua đi” mà vẫn chưa nhìn thấy điều mình theo đuổi được thực hiện.

Mặc kệ, thấy điều tốt thì cứ làm bất chấp có thấy được hay không thấy được kết quả; đây cũng lại là một dũng khí còn cao hơn nữa.

”
: